

Аннотация

В статье исследованы реальный уровень воздействия транспортных средств и их маршрутов на развитие торговли. Рассмотрены ключевые тенденции развития транспортной инфраструктуры города Черновцы и построено картосхему по результатам проведенного анализа. Определены основные современные субъекты торговой сферы города Черновцы и отражены на картосхеме города. Исследована взаимосвязь основных пассажиропотоков города и величины функционирующих торговых объектов. Определены и систематизированы 3 различных типа взаимодействия торговых объектов с транспортной инфраструктурой города: торговые объекты, которые успешно функционируют и развиваются, поскольку имеют рядом интенсивные пассажиропотоки; торговые объекты, функционирующие, но для их дальнейшего развития необходимо обеспечение большим пассажиропотоком; отсутствуют торговые объекты в местах, обеспечении большим пассажиропотоком.

Ключевые слова: торговая сфера, территориальная организация, транспортная инфраструктура, пассажиропоток.

Annotation

The article deals with the actual level of impact of vehicles and tracks on the development of trade. Considered key trends in transport infrastructure in Chernivtsi and mapped schemes built on the results of the held analysis. Defined the basic entities shopping areas of Chernivtsi and reflected on the schematic map of the city. Studied the connection between the main passenger flow of the city and commercial quantities of active objects. Defined and systematized 3 different types of interaction of trade objects with transport infrastructure: commercial facilities that successfully operate and develop as intense along with passengers; commercial facilities that function, but further development is needed to ensure greater passenger traffic; there are no shopping facilities in locations that ensure high passenger traffic.

Key words: trade sector, territorial organization, transport infrastructure, passenger numbers.

УДК 338.48(477.83):796.332.093.46(4)"2012"

**Білоус С.В.,
к.е.н., асистент,
Львівський національний університет імені Івана Франка**

РЕЗУЛЬТАТИ ЄВРО-2012 ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Постановка проблеми. Питання розвитку туристичної індустрії, розбудова її інфраструктури, покращення якості туристичних послуг набули особливої гостроти у зв'язку з проведенням Євро-2012. За умови вдалого використання шансу, що дав нашій країні цей чемпіонат, це могло стати поштовхом до економічного зростання, могло, але не стало. Отже, постає питання, що саме Україна (в тому числі, Львівська область) здобула, а що втратила після проведення чемпіонату. Особливо актуально дослідити усі аспекти, як позитивні, так і негативні, щоб в майбутньому (з огляду на перспективу проведення в Україні Олімпійських ігор 2022 р.) здобутий досвід послужив цінним уроком.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наслідки проведення Євро-2012 широко досліджуються такими науковцями, як А. Аветисова, В. Борщевський, Б. Л. Генусова, С. Шепелева, Н. Ігнатова, О. Катерна, П. Левковець, Н. Лисяк, Є. Маркіна, О. Мельниченко, С. Мельниченко, Ю. Мігуценко, Р. Нурєєв, М. Флейчук та інші. Проте, залишаються мало дослідженими економічні результати чемпіонату для розвитку туристичного бізнесу у Львівській області.

Підготовка Львівської області до Євро-2012 була одним з найбільших заходів, які здійснювали державні адміністрації та органи місцевого самоврядування протягом останнього часу із залученням значних фінансових коштів з державного бюджету та приватних фондів. Дана подія принесла Львову дуже багато, як в економічному сенсі, так і соціальному, спортивному, а також стала поштовхом до формування громадської свідомості львів'ян. Саме тому сьогодні важливим є аналіз результатів проведення Євро-2012 з точки зору розвитку туризму.

Постановка завдання. Основною метою статті є визначення впливу наслідків Євро-2012 на туристичний бізнес Львівської області, а також витрат, що передували йому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом 10 днів єврочемпіонату місто Лева відвідало 150 тис. туристів із понад 30 країн світу. Це багато, оскільки місто за рік приймає близько мільйона гостей.

У дні матчів Євро-2012 львівський стадіон відвідало майже 100 тис. осіб. На повну потужність працював і новий аеропорт, прийняв понад 600 міжнародних та внутрішніх рейсів. Відремонтували 122 тис. м.кв. доріг [2].

Наприкінці року кількість туристів сягнула 1,4 млн., що на 400 тис. більше, ніж торік. За місяць Євро-2012 Львів заробив на туристах 500 млн. грн.

Найбільші обсяги коштів були спрямовані на:

1. Розвиток та модернізацію об'єктів транспортної інфраструктури:

- Міжнародний аеропорт «Львів» ім. Данила Галицького - 4,6 млрд. грн.
- будівництво та реконструкцію доріг загального користування - 647,09 млн. грн.)
- будівництво, реконструкцію та ремонт доріг м. Львова - 276,0 млн. грн.
- реконструкцію та технічне переоснащення міжнародних автомобільних пунктів пропуску: Шегині, Рава-Руська, Краківець – 13,2 млн. грн.

2. Підготовку об'єктів спортивної інфраструктури:

- стадіон «Арена - Львів» - 2,94 млрд. грн. (23,7%),
- стадіон Львівського університету фізичної культури - 78,5 млн. грн.;

3. Розбудову готельного господарства.

Побудовано, реконструйовано та переоснащено 53 об'єкти готельного господарства – загальною вартістю 2,2 млрд. грн.

4. Реконструкція та ремонт об'єктів соціального призначення:

- ремонт гуртожитків - 24,6 млн. грн;
- реконструкцію та ремонт закладів охорони здоров'я у м. Львові - 28,98 млн. грн.
- будівництво ліній електропередач (власні кошти ПАТ «Львівобленерго») – 131,28 млн. грн. [4].

В цілому для міста Львова економічні результати були порівняно вдалимими. У дні матчів вболівальник залишав за день в середньому 110-120 євро. Львівські організатори турніру стверджують, що міська скарбниця поповнилася 500 млн. грн., тобто 50 млн. євро. При цьому на підготовку чемпіонату було витрачено близько 1,2 млрд. євро. Таким чином, виходить, що витрати на Євро-2012 у Львові в кілька разів перевищили доходи від його проведення [8].

Отже, з аналізу показників що були зазначені вище, можна зробити висновок, що в цілому область провела таку масштабну подію на достатньо високому рівні і було витрачено велику суму коштів. Але результат зовсім не той, що очікувався, і не лише у Львівській області, а й у всій Україні загалом: у 2012 р. в Україні, за даними Держкомстату, ВВП зріс лише на 0,2 %. Постає питання: у чому ж річ, чому прибутки такі низькі? На рис. 1 наочно зображено основні економічні результати проведення Євро у різних країнах Європи.

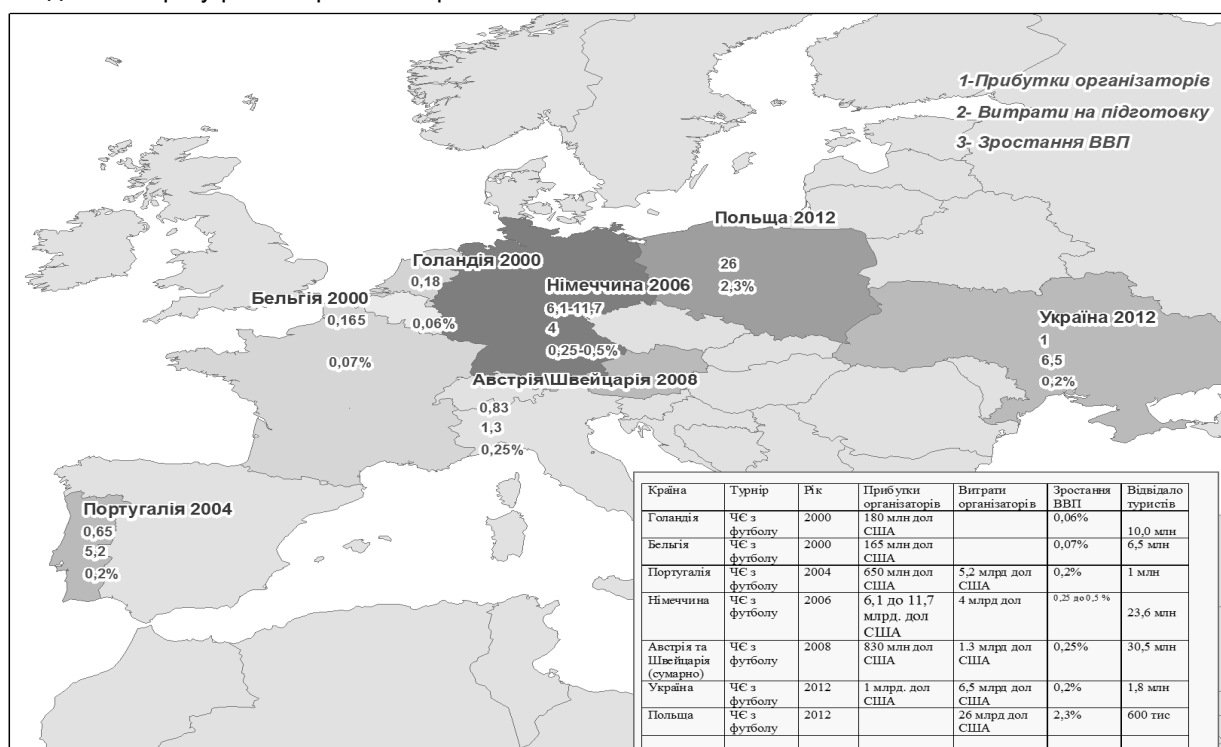

Рис. 1. Економічні результати проведення Євро за 2000-2012 рр.

Джерело : розроблено автором на основі 5, 6

З рис. 1 очевидно, що такі турніри піднімають ВВП в середньому на 0,06-0,25%. Але це лише у рік проведення. У роки, що передують змаганням і після них, вплив на економіку цього фактора набагато суттєвіший. Наприклад, ВВП Португалії, темп зростання якого був від'ємним, у 2004 р. підвищився на 3%.

Нажаль через брак даних, ми не змогли проаналізувати повною мірою економічні наслідки проведення чемпіонату для всіх країн, що в минулому приймали чемпіонат, проте і з тих даних, що є, можна зробити висновок про те, що наслідки проведення чемпіонату для України не такі вже й погані у порівнянні з іншими країнами, а перспективи досить хороші.

Необхідно враховувати той факт, що витрати на організацію проведення чемпіонату в Україні та Польщі є більшими порівняно з розвиненими країнами, оскільки інфраструктура розвинених країн досконаліша. Проте мультиплікаційний ефект, на думку багатьох економістів, в Україні та Польщі буде більшим.

Найвищу суму витрат поніс Київ, його витрати склали 18 млн. грн, а найменші - Донецьк – всього 7,5 млн., різниця між цими цифрами складає 10,5 млн грн. Дуже цікавим є той факт, що побудова нового стадіону у Донецьку була дешевшою, ніж реконструкція вже існуючого у Києві. Щодо Львова, то витрати склали 12,5 млн. грн. [1]. Аналізуючи витрати Львівської області на підготовку до чемпіонату, варто дізнатись, чи є зміни в динаміці туристичних потоків. За словами заступника начальника головного управління з питань туризму, євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій ЛОДА Н. Гамкало, у 2012р. Львівщину відвідали на 18% більше іноземних туристів. Впродовж 6 місяців року послугами туристичних підприємств Львівської області скористались 69,6 тис. туристів.

«Згідно із статистичними даними загальний обсяг реалізації туристичних послуг склав 155 млн. 949 тис. грн., що на 8% більше у порівнянні з аналогічним періодом 2011 р., до бюджету за 6 місяців 2012 р. туристичними підприємствами сплачено 2 млн. 743 тис. грн., що на 1% більше, ніж минулого року», – розповіла Н. Гамкало.

Вона додала, що 86% туристів відвідали Львівську область з метою дозвілля та відпочинку, 12% – подорожували з метою лікування, решта 2% подорожей пов'язано із службовими та спортивно-оздоровчими цілями [7].

Цікавим в плані аналізу є і динаміка відвідуваності готелів – не менш важливої складової туристичної індустрії. Тільки протягом 2008-2012 рр. готельний ринок Львова збільшився більш ніж на 700 номерів. У 2008 р. на території міста налічувалося близько 8 закладів розміщення, які позиціонували себе як хостели. На початок 2012 р. таких об'єктів існує вже близько 40, загальною місткістю близько 1,2 тис. За рівнем послуг вони не поступаються європейським, а найактивніші з них співпрацюють з міжнародними туристичними сайтами бронювання.

Для того, щоб проаналізувати вплив проведення Євро-2012 на окремих об'єкт нам вдалося отримати дані про дохід одного з львівських готелів. У червні місяці, як видно з рис. 2, динаміка значно різнилась, найвищі показники зафіксовано 12, 20, 26 числа, і складає відповідно 16339,33 грн; 17587,99 грн; 17347,36 грн. Що нас особливо здивувало, то у дні проведення матчів чемпіонату Європи з футболу показники мінімальні, що, на наш погляд, обґрунтовується тим, що футбольні вболівальники шукали більш дешевші місця для відпочинку та нічлігу.

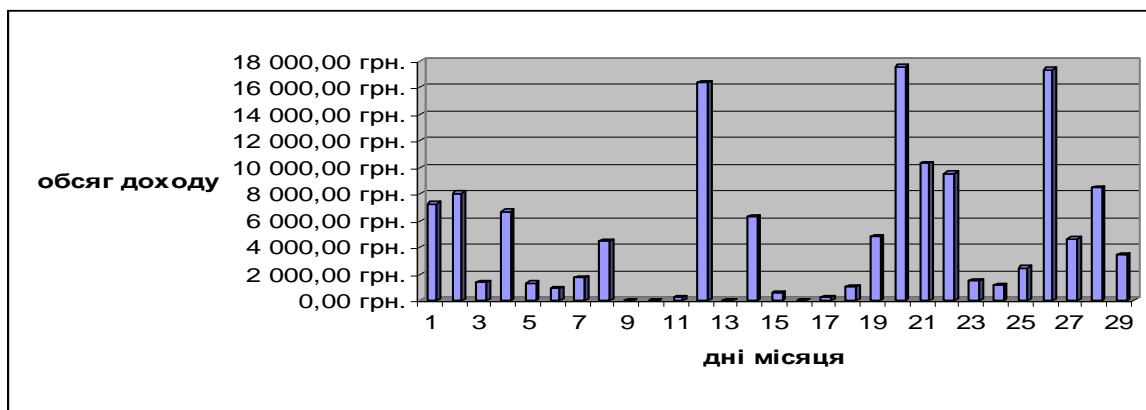

Рис. 2. Дохід готелю за червень 2012 року

Джерело : розроблено автором на основі фінансових звітів готелю

Для порівняння, показники за серпень (рис. 3) є значно вищими у порівнянні з аналогічними показниками за квітень та червень, найбільший спад спостерігається 6 серпня і складає 1011,38 грн., найвищим показник доходу був 19 числа і склав 21828,09 грн. Тобто різниця складає 20817 грн.

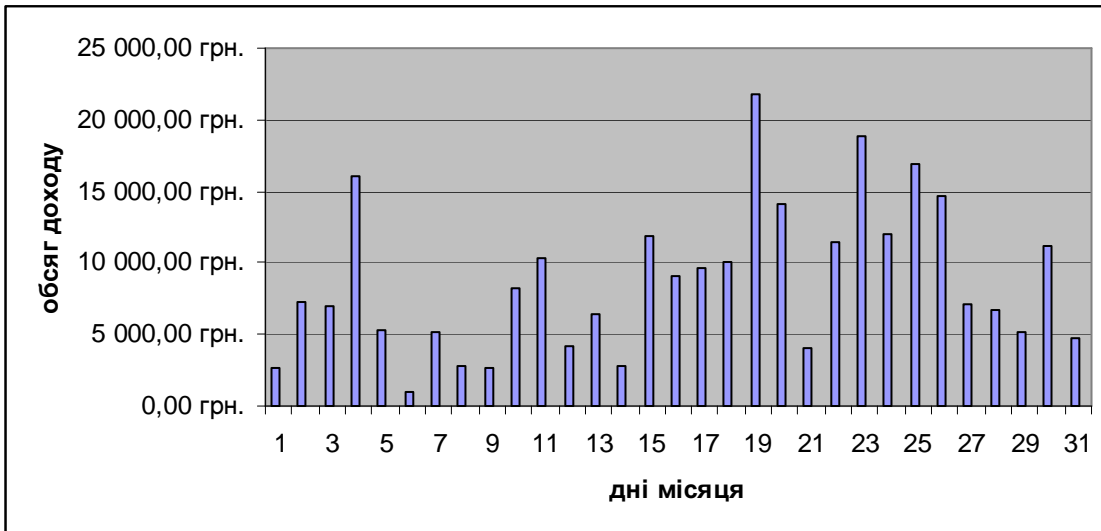

Рис. 3. Дохід готелю за серпень 2012 р.

Джерело : розроблено автором на основі фінансових звітів готелю

Отже, з наведених графіків можна зробити висновок, що у дні проведення чемпіонату відвідуваність готелю не збільшилася, а навпаки впала. Проаналізувавши цінові пропозиції ряду Львівських готелів, ми прийшли до висновку, що даний готель пропонував своїм відвідувачам досить високі ціни, а попитом користувалися більш дешеві засоби розміщення (особливо хостели).

Варто зауважити, що на підготовку до проведення Євро-2012 країни-господарі витратили набагато більше грошей, ніж господарі попередніх турнірів (Португалія видала близько 4 млрд. євро на чемпіонат 2004 р., Австрія та Швейцарія - близько 1 млрд. євро на чемпіонат 2008 р.). Основними проблемами, що суттєво гальмували структурну модернізацію економічного комплексу Львівської області в процесі підготовки до Євро-2012, є:

- фінансування переважної частини інвестиційних програм до Євро-2012 за рахунок бюджетних коштів, низький рівень надходження приватних інвестицій на ці цілі, що частково зумовлено недоліками правової бази і відсутністю сприятливого інвестиційного клімату Львівської області;
- низька інтенсивність залучення механізмів міжрегіонального співробітництва, низький рівень їх дієвості з огляду на стимулювання регіонального розвитку та здійснення структурної модернізації регіональних економічних комплексів;
- збереження суттєвих структурних диспропорцій розвитку регіональної економіки [3].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, якщо зробити висновок про результати проведення Євро-2012 для Львівської області, то можна сказати, що витрати на його проведення, в межах одного 2012 р. не повернуться. Вагоміші фінансові результати можуть дати найближчі роки, коли туристична галузь в області значно зміцниться. Наразі Євро-2012 дало потужний поштовх до розвитку туризму, до розвитку бізнесу, інвестиційної привабливості Львівської області. Львів'яни отримують додаткові робочі місця, додаткові надходження в наступні періоди від туризму, покращені дороги, кращий аеропорт, кращі транспортні послуги, якість сервісу в готелях і ресторанах та інших закладах.

Бібліографічний список

1. Євро-2012 в цифрах: расходы и ожидаемая прибыль Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [href="http://liga.net/"](http://liga.net/) >Источники [http://news.liga.net/news/economics/676688-
evro_2012_v_tsifrakh_raskhody_i_ozhidaemaya_pribyl_ukrainy.htm](http://news.liga.net/news/economics/676688-evro_2012_v_tsifrakh_raskhody_i_ozhidaemaya_pribyl_ukrainy.htm)
2. Євро-2012 – подія року у Львові [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://stadion.lviv.ua/ua/main-events-Lviv-2012>
3. «Євро-2012» як чинник модернізації регіональних економік [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень. Регіональний філіал у м. Львові // Аналітична доповідь (проект) – Режим доступу : <http://lv.niss.gov.ua/public/File/1/dopovid.pdf>
4. Засадний О. Євро 2012, очікування та результати / О. Засадний [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.congress.lviv.ua/download.php?downloadid=47&preview=yes>
5. Магія денег: строили для Евро, а построили... для Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economics.unian.net/rus/news/89272-magiya-deneg-stroili-dlya-evro-a-postroili-dlya-ukrainyi.html>
6. Скільки Україна зароботала на Євро? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrnews24.com/skolko-ukraina-zarabotala-na-evro-2012/>

7. Цьогоріч Львівщину відвідало на 18% більше туристів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vgołos.com.ua/turizm/news/1460.html>

8. Экономические итоги Евро-2012: Украина пока в минусе [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://2012.sport.ua/news/160498>

Анотація

В сучасних умовах питання розвитку туристичного бізнесу є дуже важливим. Саме тому висвітлено основні наслідки проведення Євро-2012 для розвитку туристичного бізнесу Львівської області та обґрунтовані заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання цих наслідків. Проаналізовано основні витрати на організацію чемпіонату в області, зокрема здійснено порівняння витрат по містах, що проводили чемпіонат в Україні. Для того, щоб відобразити вплив чемпіонату на готельну сферу проаналізовано фінансові показники окремого готелю. Розглянуто досвід країн, що в минулому приймали в себе чемпіонат. Виокремлено основні проблеми, що суттєво гальмували модернізацію економічного комплексу Львівської області в процесі підготовки до Євро-2012.

Ключові слова: туристичний бізнес, туристична індустрія; туристична інфраструктура; інвестиційні потоки; регіональна економіка; інвестиційна привабливість.

Аннотация

В современных условиях вопросы развития туристического бизнеса очень важно. Именно поэтому освещены основные последствия Евро-2012 для развития туристического бизнеса Львовской области и обоснованы меры, направленные на повышение эффективности использования этих последствий. Проанализированы основные затраты на организацию чемпионата в области, в частности проведено сравнение затрат по городам, проводившие чемпионат в Украине. Для того, чтобы отразить влияние чемпионата на гостиничную сферу проанализированы финансовые показатели отдельного отеля. Рассмотрен опыт стран в прошлом принимали у себя чемпионат. Выделены основные проблемы, существенно тормозили модернизацию экономического комплекса Львовской области в процессе подготовки к Евро-2012.

Ключевые слова и понятия: туристическая индустрия; туристическая инфраструктура; инвестиционные потоки; региональная экономика; инвестиционная привлекательность.

Abstract

In today's issue of tourism is very important. Therefore highlights the main implications of Euro 2012 for the development of tourism in Lviv region and reasonable measures designed to increase the efficiency of these effects. The basic cost of organizing the championship in the region, including comparison of costs to cities that held the championship in Ukraine. In order to reflect the impact of the championship on the hotel industry analyzes the financial performance of a particular property. Consider the experience of countries that in the past took a championship. Singled out the main problems that significantly impeded the modernization of the economic complex of Lviv region in preparation for Euro 2012.

Key words: tourism industry, tourism infrastructure, investment flows, regional economics, investment attraction.

УДК 330.142.211:332.1

Андел І.В.,
к.е.н., с.н.с. відділу розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій,
Інститут регіональних досліджень НАН України (м. Львів)

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ

Постановка проблеми. У сучасних умовах проблема ефективного використання основного капіталу регіону визначається процесами реформування вітчизняної економіки. Особливо актуальною ця проблема є у виробничій сфері, тому що тривалий час у процесі ринкових перетворень економіки виробничої сфери питанням відтворення основного капіталу приділялось недостатньо уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам використання основного капіталу, вибору способів підвищення ефективності його використання присвятили свої праці А. Сміт, Д. Рікардо, Ж. Сей, К. Маркс, А. Маршалл, А. Картер та інші вчені-економісти. Сучасні аспекти досліджень поставленої проблеми висвітлені в працях Д. Норта, Й. Шумпетера, М. Кондратьєва, Р. Коуза, Н. Нельсона, С. Вінтера, О. Тоффлера, Г. Хакена, Г. Менша, І. Пригожина, П. Нійкампа, Л. Абалкіна, Д. Львова, С. Глазьева та інших авторів. Віддаючи належне розробкам вітчизняних та